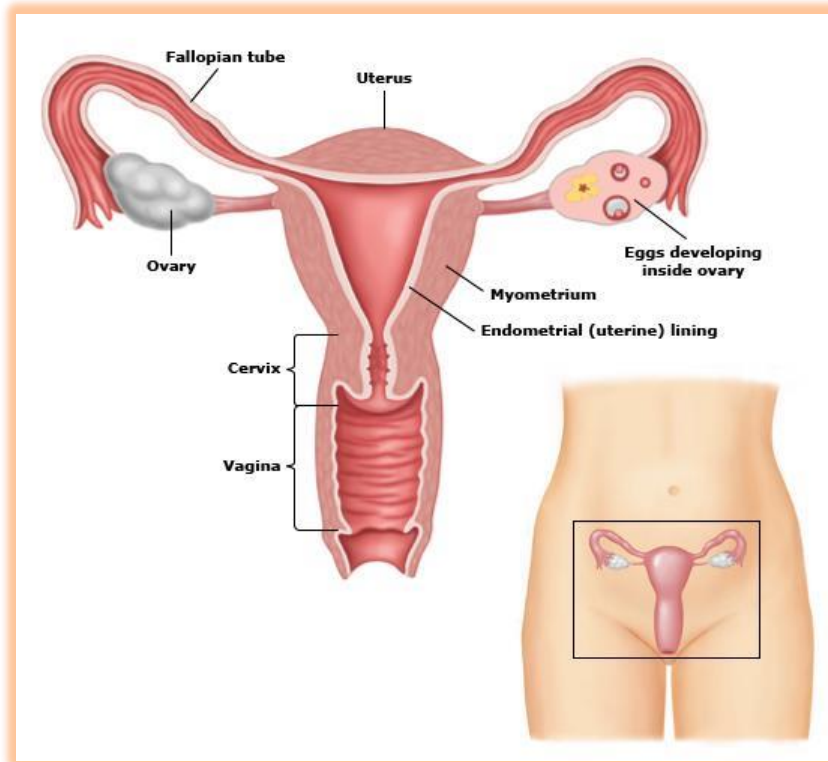

سرطان سرویکس (دهانه ی رحم)

سرطان زمانی اتفاق می افتد که سلول ها از حالت طبیعی خارج شده و رشدی خارج از کنترل پیدا می کنند. بیشتر خانم هایی که زودهنگام سرطان سرویکس را تشخیص می دهند و تحت درمان قرار می گیرند، زندگی بسیار خوب و نرمالی خواهند داشت. سرویکس به قسمت پایینی یا گردن رحم اطلاق می شود.

علائم سرطان دهانه ی رحم:

ممکن است سرطان دهانه ی رحم، در ابتدا کاملاً بدون علامت باشد؛ اما زمانی که علامت دار می شود، معمولاً خونریزی واژینالی ایجاد می کند که:

- بین چرخه های قاعدگی است. (یعنی در روزهایی غیر از پریود اتفاق می افتد).
- بعد از نزدیکی
- یا بعد از یائسگی اتفاق می افتد.

البته این علائم به دلایلی غیر از سرطان نیز ممکن است ایجاد گردند. اما خونریزی واژینال در زمان های یاد شده نیازمند پیگیری توسط پزشک است.

آیا آزمایشی برای تشخیص سرطان سرویکس وجود دارد؟

بله، تست "پاپ اسمیر" برای غربالگری سرطان سرویکس استفاده می شود. گاهی ممکن است پزشک علاوه بر بررسی های روتین پاپ اسمیر، درخواست بررسی "ویروس زگیل تناسلی" (HPV) را نیز بدهد. زیرا ابتلا به ویروس زگیل تناسلی، احتمال ابتلا به سرطان دهانه ی رحم را افزایش می دهد.

برای انجام این تست، پزشک یا ماما به کمک وسیله ای مشابه نوک اردک (که اسپکولوم نام دارد)، به داخل واژن بیمار نگاه می کند. سپس به وسیله ی یک برس کوچک (شبیه مسواک) لایه ی نازکی از سرویکس و ترشحات آن را بر می دارد و روی یک لام می کشد یا در محیط مخصوص برای بررسی میکروسکوپی قرار می دهد. پزشک بر اساس سن بیمار و سابقه ی انجام قبلی تست پاپ اسمیر ممکن است درخواست تست HPV نیز بدهد.

اگر گزارش پاتولوژی پاپ اسمیر غیرطبیعی باشد، ممکن است پزشک شما دستور انجام نمونه برداری از دهانه ی رحم را بدهد. در نمونه برداری (بیوپسی) پزشک قسمت بسیار کوچکی از بافت غیرطبیعی را بر می دارد. برای انجام دقیق تر بیوپسی، پزشک از لنز بزرگ کننده ای به نام کولپوسکوپ استفاده می کند.

ممکن است گاهی این سلول های غیرطبیعی که در پاپ اسمیر دیده می شوند، سرطانی نباشند؛ اما به هر حال غیرطبیعی هستند و احتمال بالاتری برای تبدیل شدن به سرطان دارند. اگر این سلول های پیش سرطانی در بدن شما وجود داشته باشند، پزشک می تواند به روش های مختلفی آنها را درمان کند. ممکن است با جراحی آن قسمت پیش سرطانی را قبل از تبدیل شدن به سرطان به طور کامل جدا کند و سپس بیمار را در فواصل کوتاه مجدداً ویزیت نماید.

درمان صحیح برای بیمار بر اساس مرحله ی بیماری و شرایط زمینه ای بیمار متفاوت است. هم چنین بر اساس باردار بودن یا تمایل بیمار به بارداری در آینده نیز درمان ها فرق می کند.

چه کسانی باید از نظر سرطان سرویکس غربالگری شوند؟ تست پاپ اسمیر و HPV مخصوص چه کسانی است؟

در خانم های جوان:

در ایالات متحده ی آمریکا، توصیه می شود انجام پاپ اسمیر از ۲۱ سالگی شروع شود. در برخی کشورها این توصیه از ۲۵ سالگی انجام می شود. سرطان سرویکس در خانم های جوان بسیار نادر است. غربالگری قبل از ۲۱ سالگی حتی در خانم هایی که رابطه ی جنسی داشته اند نیز توصیه نمی شود؛ زیرا ممکن است نتایج مثبت کاذب به همراه داشته باشد و بیمار و پزشک را گمراه کند. به این دلیل که اکثر عفونت های HPV در این گروه سنی گذرا هستند و گمراه شدن بیمار و پزشک در این زمینه، ممکن است منجر به از بین رفتن قدرت باروری در یک خانم جوان گردد.

از طرفی، حتی اگر واکسن HPV دریافت کرده اید نیز باید مرتب غربالگری شوید.

در خانم های مسن تر:

بیشتر متخصصین، غربالگری سرطان سرویکس را برای خانم های بالاتر از ۶۵ سال، نیاز نمی دانند. اما این تصمیم بسته به شرایط هر فرد، متفاوت است.

برای مثال، در خانم های بالای ۶۵ سال که شرایط زیر را دارند، بهتر است غربالگری روتین ادامه یابد:

- چنانچه حتی یک بار، نتیجه ی پاپ اسمیر فرد غیرطبیعی بوده است، یا تست HPV مثبت داشته، و یا آن که تحت درمان سرطان سرویکس، واژن، وولو و یا مقعد قرار گرفته است.

- فرد مورد نظر مبتلا به HIV است و یا داروهای سرکوب کننده ی ایمنی مصرف می کند.
- بیمار با دی اتیل استیل بسترول (DES) تماس داشته است. (دارویی که قبل از سال ۱۹۸۱ برای پیشگیری از عوارض بارداری در خانم ها تجویز می شد و با افزایش احتمال ابتلا به سرطان سرویکس همراه است).

در بسیاری کشور ها مثل امریکا، در خانم های بالای ۶۵ سال با شرایط زیر، غربالگری سرطان سرویکس متوقف می گردد:

- چنانچه در گذشته مرتب پاپ اسمیر انجام داده است.
- حداقل در سه نوبت پشت سرهم، گزارش نرمال پاپ اسمیر داشته است و یا ترکیبی از دو تست طبیعی HPV و پاپ اسمیر در ۱۰ سال گذشته داشته است، به شرطی که آخرین تست وی در ۵ سال اخیر انجام شده باشد.

پس از هیستریکتومی:

خانم های که در آنها هیستریکتومی کامل انجام شده است (جراحی برداشت رحم و گاهی سرویکس) نیازی به انجام پاپ اسمیر ندارند؛

مگر آنکه:

- ◆ در هیستریکتومی، سرویکس برداشته نشده باشد. (برداشت ناکامل رحم یا هیستریکتومی ناکامل)
- ◆ علت هیستریکتومی سرطان و یا پیش سرطان سرویکس بوده است.
- ◆ بیمار در طول بارداری مادر خود، با DES تماس داشته است.

غربالگری (پاپ اسمیر) در چه فواصلی باید انجام گردد؟

در گذشته، توصیه می شد هر سال یک تست از هر خانم گرفته شود. اما این توصیه تغییر کرده است. در اکثر خانم های بالای ۲۱ سال، غربالگری هر ۳-۵ سال یک بار، بسته به سن بیمار و روش غربالگری قابل انجام است.

در خانم هایی که نتیجه ی تست غیرطبیعی است، یا به HIV مبتلا هستند، و یا به هر دلیلی نقص ایمنی دارند، این فواصل کوتاه تر است.

عوامل خطر ابتلا به سرطان سرویکس:

مهم ترین عامل خطر عفونت با HPV (زگیل تناسلی) است. بیش از ۱۰۰ نوع مختلف HPV وجود دارند؛ که البته اکثر آنها سرطان زا نیستند. پیش بینی می شود حدود ۸۰ درصد از خانم ها در طول زندگی خود با HPV تماس دارند و خوشبختانه در اکثر موارد سیستم ایمنی بدن انسان، بر این ویروس غلبه می کند.

بر طبق یافته های محققین، ویروس های زگیل تناسلی به دو دسته ی پرخطر و کم خطر از نظر ایجاد سرطان سرویکس تقسیم می شوند:

انواع کم خطر HPV:

HPV های نوع ۶ و ۱۱ که منجر به ایجاد زگیل تناسلی می شوند و از انواع کم خطر هستند.

انواع پرخطر HPV:

که ممکن است در برخی از خانم ها منجر به سرطان سرویکس گردند. البته این را هم بدانیم که خوشبختانه اکثر خانم های مبتلا به انواع پرخطر نیز، سرطان سرویکس را تجربه نمی کنند؛ اما به هر حال چندین سال در خطر بالاتری از ابتلا به این بیماری قرار می گیرند. دو نوع پرخطر HPV، انواع ۱۶ و ۱۸ هستند.

ویروس زگیل تناسلی از طریق ارتباط پوست به پوست، رابطه ی جنسی کامل، دهانی، مقعدی و به طور کلی هر رابطه ای که تماس با قسمت های تناسلی را در پی داشته باشد (حتی ارتباط دست با ناحیه ی تناسلی) منتقل می شود.

این را هم بدانیم که HPV از طریق لمس اشیاء آلوده مثل توالت فرنگی، منتقل نمی گردد.

بیشتر افراد مبتلا به زگیل تناسلی، هیچ علامتی ندارند. در اکثر موارد این ویروس ظرف مدت ۲ سال از بین می رود. اما چنانچه باقی بماند (در ۱۰ تا ۲۰ درصد از موارد) احتمال ایجاد سرطان سرویکس بالا می رود؛ البته این پروسه معمولا چندین سال زمان نیاز دارد.

از آنجا که HPV از طریق رابطه ی جنسی منتقل می شود، هر چه تعداد پارتنرهای جنسی فرد بیشتر باشد، احتمال ابتلا به HPV نیز بیشتر است. استفاده از کاندوم محافظت کامل ایجاد نمی کند.

سیگار کشیدن، احتمال ابتلا به سرطان سرویکس را تا ۴ برابر بیشتر می کند. هم چنین استفاده از داروهایی که سیستم ایمنی بدن را تضعیف می کنند نیز این احتمال را بالاتر می برد.

انجام واکسیناسیون برای پیشگیری از ابتلا به زگیل تناسلی، برای تمام افراد بین ۹ تا ۲۶ سال توصیه می شو؛ اما می توان تا ۴۵ سالگی نیز آن را تزریق نمود.

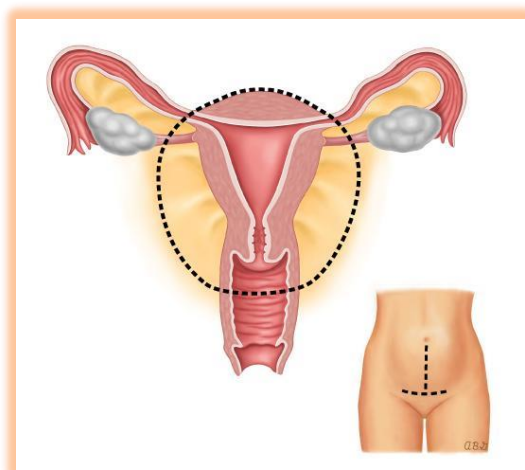
قطع سیگار برای افراد سیگاری در جهت پیشگیری از سرطان سرویکس، توصیه ای موکد است.

سرطان سرویکس چگونه درمان می شود؟

سرطان دهانه ی رحم از راه های مختلفی درمان می گردد. از جمله:

جراحی: در برخی از موارد سرطان سرویکس، درمان فقط از راه برداشتن ضایعه ممکن است. انواع این جراحی عبارتند از:

۱. برداشتن سرویکس، رحم، و قسمت بالایی واژن. به این روش "هیستریکتومی رادیکال" گفته می شود.

۲. برداشتن کامل سرویکس، بدون ایجاد تغییر در رحم. این نوع جراحی فقط در شرایط خاصی موثر است.

رادیوتراپی: اشعه باعث از بین رفتن سلول های سرطانی می گردد.

شیمی درمانی: شیمی درمانی اصطلاحی است که برای داروهایی به کار می رود که سلول های سرطانی را از بین می برند و یا مانع از رشد آنها می گردند. در درمان سرطان سرویکس معمولا از شیمی درمانی در کنار رادیوتراپی استفاده می شود.

اگر بیمار در میانه ی درمان بخواهد باردار شود، چه می شود؟

چنانچه قصد بارداری دارید، بهتر است پیش از شروع درمان به پزشکتان بگویید. بعضی موارد درمان سرطان سرویکس تناقضی با بچه دار شدن ندارد. اما بعضی از روش های درمانی هستند که به بیمار امکان بارداری بعدی را نمی دهند. مثل هیستریکتومی (برداشتن رحم)، رادیوتراپی، و برخی از انواع شیمی درمانی.

معمولا برای اجازه ی بارداری، نیاز به گذشت حدود ۶ تا ۱۲ ماه بعد از پایان دوره ی درمان وجود دارد تا بدن بیمار کاملا بهبود یابد.

بعد از پایان دوره ی درمان چه اتفاقی می افتد؟

بیمار باید در فواصل کوتاه توسط پزشک بررسی شود تا اطمینان یابد سرطان برنگشته است. این بررسی ها شامل معاینه ی بالینی، پاپ اسمیر و تصویربرداری با اشعه ی ایکس می باشد.

اگر سرطان برگردد و یا پخش شود، چه می شود؟

ممکن است نیاز به جراحی مجدد، رادیوتراپی و یا شیمی درمانی باشد.

چه چیز دیگری لازم است بدانیم؟

باید به دقت به هرآنچه پزشکتان برای شما برنامه ریزی کرده عمل کنید. ویزیت ها و آزمایشات را در تاریخ های مشخص شده انجام دهید. هم چنین چنانچه عارضه ای حین درمان برای شما پیش می آید، حتما در اولین فرصت پزشکتان را مطلع سازید.

درمان کامل سرطان سرویکس، نیازمند تصمیم گیری های بسیار زیادی است؛ از جمله آن که چه نوع جراحی مناسب چه بیماری است.

همیشه قبل از شروع درمان، از پزشک خود بپرسید:

- مزایای روش درمانی انتخاب شده چیست؟ آیا طول زندگی بیمار را بیشتر می کند؟ آیا علائم بیماری را کاهش می دهد؟

- عوارض روش درمانی انتخاب شده کدام ها هستند؟
- آیا گزینه های درمانی دیگری نیز برای بیمار وجود دارد؟
- اگر بیمار تحت درمان انتخاب شده قرار نگیرد، چه اتفاقی می افتد؟

آیا می توان از سرطان سرویکس پیشگیری کرد؟

در بسیاری از موارد، بله.

تقریباً تمام موارد سرطان سرویکس، ناشی از ویروس HPV هستند که از طریق ارتباط پوست به پوست و رابطه ی جنسی منتقل می شود. واکسن هایی وجود دارند که از ابتلا به HPV پیشگیری می کنند. حتما در مورد تزریق این واکسن از پزشک خود سوال کنید. این واکسن برای زنان و مردان قابل تزریق است و بهترین زمان تزریق آن، قبل از اولین رابطه ی جنسی است؛ اما در هر حال و حتی بعد از برقراری روابط جنسی نیز مفید است.

هم چنین درمان سلول های پیش سرطانی (که با پاپ اسمیر شناسایی می شوند) نیز در پیشگیری از تبدیل آنها به سرطان سرویکس بسیار سودمند است.

پس لطفاً

پاپ اسمیر را جدی بگیریم.

مترجم:

دکتر زهرا عندلیب

Reference address:

<https://www.uptodate.com>

آخرین به روزرسانی: ۳ فوریه ۲۰۲۰